

ЗА ПО-ЧИСТ ВЪЗДУХ В ОБЩИНА ШУМЕН!

Стартира проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух в община Шумен“, №BG16FFPR002-5.001-0004, финансиран по Програма „Околна среда 2021-2027 г“, Приоритет 5 „Въздух“, Процедура „За по-чист въздух“, съфинансиран от Европейския съюз.

Обща цел на проекта: Да се подобри качеството на атмосферния въздух в община Шумен чрез намаляване на емисиите на ФПЧ10 от битовото отопление, като един от основните източници на замърсяване на въздуха.

Специфична цел на проекта: Да се подменят отоплителни уреди на твърдо гориво на домакинства с алтернативни видове отоплителни устройства.

Жилища, на които ще бъдат подменени отоплителните устройства на твърдо гориво – 4 932 бр.

Период за изпълнение на проекта: 60 месеца, считано от датата на сключването на договора за финансиране, но не по-късно от 31.12.2029 г.

I. Кой може да кандидатства

- Физически и юридически лица, собственици или съсобственици на имот с жилищно предназначение в едноетажни или многоетажни жилищни сгради, в които имот за отопление се използват уреди (печки, котли, камини и др.) с дърва и/или въглища.
- Кандидати, желаещи да преминат към цялостно отопление на жилищата си с камина на пелети с водна риза, пелетен котел или термопомпа въздух-вода (при изграждане за своя сметка на отоплителни инсталации и други връзки, ако нямат изградени такива).

! Имотите на всички кандидати трябва да са разположени в регулационните граници на община Шумен. Кандидатът е собственик или съсобственик на имота. Имотът не може да е общинска или държавна собственост.

II. Възможности за подмяна на отоплителните уреди на дърва и/или въглища с екологични алтернативи

Физическите лица имат възможност да кандидатстват, като изберат един от следните варианти според конкретните обстоятелства:

1. Индивидуална подмяна на уреди на дърва и/или въглища за отопление;
2. Подмяна на общо отоплително устройство на дърва и/или въглища;
3. Колективно решение за локално отопление.

III. Условия за участие

1. Да се кандидатства по определения от Община Шумен начин за подмяна на уреди на дърва и/или въглища с екологични уреди на електричество или пелети.
2. Да се осигури физически достъп за посещение на определените от Община Шумен експерти, с цел изясняване на техническите

характеристики на жилището, екологични, социални и други обстоятелства и да бъде консултиран за оразмеряването на новия уред за отопление.

3. Да се предостави безвъзмездно на Общината старото отоплително устройство на дърва/въглища по ред и условия, определени от нея, за извеждането му от употреба. Да оказва съдействие на лица, посочени от Общината, като предоставя физически достъп до жилището във връзка с изнасянето на старото отоплително устройство и доставката и монтажа на новото.
4. Да е съгласен да бъдат извършвани проверки от определени от Общината лица след подмяната на отоплителното оборудване за срок от 2 или повече години съобразно условията на сключения договор. С проверките ще се гарантира, че: в жилищния обект е наличен новият тип отопление; за отопление не се използват дърва и/или въглища; крайният потребител използва новия тип отопление с грижата на добър стопанин и отоплителното устройство не е унищожено, продадено или преотстъпено, както и че не е демонтирано, разглобено или ремонтирано от неоторизирани лица в гаранционния срок.
5. Да гарантира използване на доставените отоплителни устройства в случай на покупко-продажба или прехвърляне на собствеността върху имота върху друго лице в рамките на 2-годишен период от получаване на новото отоплително оборудване.
6. Към момента на сключването на договора с Община Шумен да е заплатил дължимите местни данъци и такси за недвижимия имот, в който ще се подменя отоплителния уред за предходната календарна година.
7. Да подпише договор с Общината след одобрение за участие в проекта.

III. Етапи на кандидатстване

Етап 1. Подаване на заявления за кандидатстване по проекта.

Етап 2. Проверка на заявените данни и приемане на документите.

Етап 3. Посещение на място от специалисти.

Етап 4. Подписване на договор с Община Шумен за безвъзмездна подмяна на отоплителните устройства на дърва и/или въглища с екологични уреди.

Етап 5. Демонтаж и безвъзмездно предаване на уредите на дърва и/или въглища на Община Шумен.

Етап 6. Доставка, монтаж и експлоатация на екологични уреди за отопление – след сключване на договора, по определен от Община Шумен график.

IV. Допустими отоплителни устройства, за които може да се кандидатства:

- Топловъздушна камина на пелети със закрыта горивна камера – максимум 3 броя за един обект, независимо от мощността им;
- Камина на пелети с водна риза – един отоплителен уред за един обект или за повече от един обект, когато е заявено колективно решение за отопление;

- Пелетен котел – един отоплителен уред за един обект или за повече от един обект, когато е заявено колективно решение за отопление;
- Климатик – максимум 3 броя за един обект, независимо от мощността им;
- Термопомпа сплит система „въздух-вода“ – един отоплителен уред за един обект или за повече от един обект, когато е заявено колективно решение за отопление;
- Стоманени панелни радиатори – максимум 3 броя за един обект, независимо от вида им.

IV. Разработване на критерии за приоритетно насочване на инвестициите

В случай на по-голям брой желаещи и отговарящи на изискванията кандидати (физически и юридически лица) спрямо наличния финансов ресурс, е необходимо да се направи приоритизиране на кандидатите, като се отчетат екологичните и социално-икономическите фактори, изложени в този доклад, както и препоръките за приоритизиране в Насоките за кандидатстване – следва да се прилага принципа „енергийната ефективност на първо място“, да се стимулират колективните решения и приоритетно да се инвестира в идентифицираните „локални горещи точки“ (квартали/райони с концентрация на домакинства отопляващи се с дърва и въглища, идентифицирани в Общинските програми за КАВ).

В случай, че финансовият ресурс не е достатъчен да бъдат подменени уредите на всички желаещи кандидати, които отговарят на базовите изисквания, ще бъде извършено класиране на кандидатите по низходящ ред съгласно следните показатели за приоритетно финансиране на крайните получатели. Физическите и юридическите лица ще могат да кандидатстват на равни основания, с тази разлика, че юридическите лица няма да се възползват от заложените социални критерии, т.е. при едни същи условия за местоположение, екологичност и енергийна ефективност на жилищните обекти, предимство ще имат физически лица, които са социално уязвими, тъй като ще получат допълнително точки за определени предварително социални критерии:

- Отглеждане на дете /деца под 2 години – допълнително 4 точки;
- Наличие на лице/лица над 70 години – допълнително 4 точки;
- Наличие на лице/лица с ТЕЛК – допълнително 4 точки;
- Получаване на целева помощ за отопление – допълнително 7 точки;
- Получаване на месечна социална помощ по реда на Закона за социално подпомагане – допълнително 6 точки;
- Среден нетен месечен доход на лица от домакинството – максимално 5 точки, ако доходът е под 504 лв. на човек и за доход над 1501 лв. – 0 точки;
- Брой лица, които ще се отопляват с един отоплителен уред, за който се кандидатства, като възможният максимален брой точки е 5, в случай когато с един уред ще се отопляват 5 и повече човека.

Заложените критерии са групирани по следния начин:

Първа група критерии: Екологични критерии, максимален брой точки – 32 точки:

- **Местоположение на жилищния обект:** С най-голяма тежест при приоритизиране на кандидатите е *„Местоположението на жилищния обект, в който ще се заменят уредите на твърдо гориво с екологични такива“*, като територията на община Шумен е разпределена както следва:
 - територията на град Шумен – **заложени 20 точки**, тъй като замърсяването в градската зона надвишава това в селата от община Шумен. Резултатите от дисперсионното моделиране, показателни за цялата територия на Община Шумен сочат, че докато през 2017г. на наднормена СГК са експонирани 0.21 км² площ и 2 253 жители, през 2021 г. няма територия и жители експонирани на наднормени средногодишни концентрации. Въпреки значителното подобрение, все още известни проблеми има със СДК на територията на гр. Шумен. През 2017г. броят дни с нарушение на СДН се случва на площ от 1.98км², която се обитава от около 22 20 жители на територията на гр. Шумен; през 2021г. броят дни с нарушение на СДН се случва на площ от 0.43км², която се обитава от около 3 800 жители, също на територията на град Шумен. Също така, в града е концентрирана и най-голяма част от населението – 84,42% от жителите на община Шумен живеят в града;
 - територията на селата в община Шумен – **заложени 15 точки**;
- На следващо място по тежест е показател *„Прилагане на колективно решение с едно отоплително устройство за два или повече самостоятелни жилищни обекти“* – **заложени 12 точки**. По показател *„Преминаване от отопление на дърва и/или въглища на отопление с електричество“* – **заложени 10 точки**;
- За показател *„Преминаване от отопление на дърва и/или въглища на отопление с пелети“* се предвиждат **5 точки**. Дава се предимство на оборудването за отопление с електричество, тъй като то е значително по-енергоефективно от гледна точка на експлоатационните разходи, както бе и показано в т. 3.5 от настоящия доклад.

Втора група критерии: Енергийна ефективност на жилището: максимален брой точки – 15 точки

По този показател са дадени няколко варианта, като за приоритетност се предоставят следните точки:

- Сградата/жилището е напълно санирана - има поставена топлоизолация и сменена дограма – **13 точки**.
- Сградата/жилището е частично санирана - поставена топлоизолация на цялото жилище, без или с частична PVC дограма – **8 точки**.

- Сградата/жилището е частично санирана - поставена PVC дограма на цялото жилище – **7 точки.**
- Сградата/жилището е частично санирано - липсва топлоизолация на част от стените и/или не е сменена изцяло дограмата на всички помещения – **5 точки.**
- Сградата/жилището е тухлено – **2 точки.**
- Сградата/жилището е панелно – **1 точки.**
- Сградата/жилището не е саниран – **0 точки.**

Трета група критерии: Брой отоплителни уреди за предаване – максимален брой точки 10

- За предаването на 3 или повече уреда на твърдо гориво са заложиени – **10 точки.**
- За предаване на 2 уреда – **7 точки.**
- За предаване на 1 уред – **5 точки.**

Четвърта група критерии: Социални критерии (само за физически лица) – максимален брой точки – 28 точки

Заложените социални критерии са с по-ниска тежест от горепосочените, но в същото време имат за цел при равни други условия да дадат предимство на домакинства, които са социално уязвими и за които би представлявало трудност да инвестират в екологични отоплителни уреди. Заложените показатели са както следва:

- Наличие в домакинството на дете/деца под 2 годишна възраст, възрастен човек над 70 години, наличие на лице/лица с увреждане – допълнително **по 4 точки за всеки един показател.**
- Брой лица, които ще се отопляват с отоплителния уред, за който се кандидатства – заложените точки са от 0 до 3, и отговарят на броя на лицата, като максималният брой точки се получават при 4 и повече лица ползващи отоплителен уред. По този начин повече хора биха се възползвали от помощта по проекта, и освен социален ефект, има и икономически такъв.
- Наличие в домакинството на лице, което получава целева помощ за отопление – получава допълнително **5 точки.** Съгласно проведеното социологическо проучване през отоплителен сезон 2021-2022 г. домакинствата, които са получили енергийни помощи, са 2,05 %, което преизчислено за цялата целева група са приблизително 287 домакинства, отопляващи се на твърдо гориво. Това са най-бедните и уязвими домакинства и е целесъобразно да получат предимство при безплатната подмяна на старите отоплителни устройства на дърва и въглища.
- Наличие в домакинството на лице/лица, които получават месечни социални помощи, съгласно Закона за социалното подпомагане – получават се **4 точки.**

- Среден нетен месечен доход на лице от домакинството, като за доходи под определената линия на бедност за 2023 г. от 504 лв. са заложени **4 точки**, за доходи между 504 лв. и 780 лв. (минималната работна заплата към м. 10.2023 г.) – **3 точки**, между 781 лв. и 1000 лв. – **2 точки**, между 1001 лв. и 1500 лв. – **1 точка**, и за домакинствата, чиито членове са с доходи над 1501 лв. не се присъждат допълнителни точки. Идеята на това приоритизиране по доходи на член от домакинство е при равни други условия, домакинствата с по-нисък доход да имат по-голям шанс за подкрепа, в случай че желаещите да участват в програмата са повече от наличния финансов ресурс.

С оглед предварителна яснота и прозрачност за гражданите относно всички условия за участие в проекта, в т.ч. критериите за оценка и присъжданите точки по показателите за приоритизиране, се предлага следната точкова система за отдаване на приоритет:

Оценка по критериите за класиране

Критерии за приоритизиране на кандидатите за подмяна на уреди на твърдо гориво с екологично алтернативни уреди – за територията на община Шумен			
Оценка по критериите за класиране	Физическо лице	Юридическо лице	Събран брой точки
Показател	Допустим максимален брой точки	Допустим максимален брой точки	
1. Екологични критерии	32	32	
1.1 Местоположение на жилището, в което ще бъде заменени отоплителните уреди на твърдо гориво с екологични такива:			
Жилището се намира на територията на град Шумен	20	20	
Жилището се намира на територията на селата	15	15	
1.2. Прилагане на колективно решение с едно отоплително устройство за два и повече самостоятелни жилищни обекта – отделни имоти	12	12	
1.3. Смяна на отоплението с дърва и/или въглища с отопление на електричество	10	10	
1.4. Смяна на отоплението с дърва и/или въглища с отопление на пелети	5	5	

2. Критерии за енергийна ефективност на жилището	15	15	
Сградата/жилището е напълно saniрана - има поставена топлоизолация и сменена дограма	13	13	
Сградата/жилището е частично saniрана - поставена топлоизолация на цялото жилище	8	8	
Сградата/жилището е частично saniрана - поставена PVC дограма на цялото жилище	7	7	
Сградата/жилището е частично saniрано - липсва топлоизолация на част от стените и/или не е сменена изцяло дограмата на всички помещения	5	5	
Сградата/Жилището е тухлено	2	2	
Сградата/Жилището е панелно/ЕПК	1	1	
Сградата/Жилището не е saniрано	0	0	
3. Брой отоплителни тела на твърдо гориво за предаване	10	10	
- 3 или повече уреда на твърдо гориво	10	10	
- 2 уреда на твърдо гориво	7	7	
- 1 уред на твърдо гориво	5	5	
4. Социални критерии (само за физически лица)	28		
4.1. Наличие в домакинството на:	12	0	
- отглеждане на дете/деца под 2 години	4		
- наличие на лице/лица на възраст над 70 години	4		
- наличие на лице/лица с увреждания (ТЕЛК)	4		
4.2. Брой лица, които ще се отопляват с отоплителния уред, за който се кандидатства	3	0	
1 лице	0		
2 лица	1		
3 лица	2		
4 и повече лица	3		
4.3. Получаване на целева помощ за отопление (само за физически лица)	5	0	

- Лице/лица от домакинството получава/т целева помощ за отопление	5		
4.4. Получаване на месечна социална помощ по реда на Закона за социалното подпомагане (само за физически лица)	4	0	
лице/лица от домакинството получават месечна социална помощ по реда на Закона за социалното подпомагане	4		
4.5. Среден нетен месечен доход на лице от домакинството (само за физически лица)	4	0	
- до 504 лв. на човек от домакинство	4		
- между 505 и 780 лв.	3		
- между 781 и 1000 лв.	2		
- между 1001 и 1500 лв.	1		
- над 1501 лв.	0		
Максимален брой точки	85	57	

В случай, че двама или повече кандидати получат равен брой точки по показателите за приоритетност, то приоритет в крайното подреждане на кандидатите с равен общ брой точки, се класира кандидатът с по-голям брой точки по Критерий 1, след това по Критерий 2 и така нататък до приоритизиране по последния критерий включително.

С оглед улесняване на гражданите при кандидатстването, намаляване на административната тежест и набиране на възможно най-голям брой кандидати се препоръчва кандидатите да представят декларации, с които декларират обстоятелствата по показателите за приоритетност по т. 4. Впоследствие се правят проверки чрез изискване на информация от компетентни институции, чрез проверки на място или чрез изискване на доказателства от кандидатите.

При анкетирането, кандидатът посочва обстоятелствата по показателите за приоритетност, които енергийните консултанти нанасят във формуляра за анкетиране и консултиране. В етапа на оценка и класиране на кандидатите или след това Община Шумен може да направи проверка за верността на декларираните обстоятелства и/или да изиска от кандидата документи за удостоверяване истинността на декларираните данни.

Кандидатите се класират според получения брой точки. В случай на равен брой точки на двама или повече кандидати, предимство се дава на кандидати, получили по-голям брой точки по показателите по реда на тяхната номерация (първо по първия показател, второ по втория показател и т.н).